

Pověsti

Okresní archiv v Rychnově nad Kněžnou KRONIKA obce ŘÍČKY – 1989

1. Silnice ubohých hříšníků

Po horském hřebenu Orlických hor z Arnoštky (Anenský vrch) až k Zelence – 1097 m, která je sice již místy zarostlá trávou a mechem, avšak zcela dobře rozeznatelná. Tuto cestu nazývají cestou ubohých hříšníků a o vzniku tohoto názvu se vypráví tato pověst: Rychnovské panství, ke kterému patřily tyto zdejší lesy na horském hřebenu, potřebovalo nutně cestu na svoz dřeva a odsuzovalo všechny zloděje dřeva a pytláky k práci na stavbě této cesty. Vrchnost tehdy ještě měla soudní pravomoc v místech, které jí patřily, kde se takoví trestanci obyčejně nazývali ubozí hříšníci. Silnice potom dostala název cesta ubohých hříšníků. Jeden panský úředník, který dohlížel na tyto silniční dělníky a jezdil přitom na koni sem a tam prý lidem při práci nadával a bil je jezdeckým bičikem, takže jej proklínali a zatracovali. Po smrti nenašel v hrobě pokoje a jezdí po smrti na koni o půlnoci bez hlavy sem a tam po cestě ubohých hříšníků a mnozí jej prý již viděli.

2. Kaple na Arnoštce (Anenském vrchu)

Jižní výběžek českého hřebenu Orlických hor tvoří Arnoštka (Anenský vrch). Na vrcholu zalesněného kopce je velká volná pláň, odkud je překrásný výhled do Čech a do pruského hrabství kladského. Uprostřed na volné planině stojí krásná kamenná kaple, která nese hromosvod a na ochranu před nepřízní počasí je celá pokryta železnými deskami. Kaple je zasvěcena svaté matce Anně a o vzniku kaple vypráví tato pověst. Lesy na Arnoštce (Anenském vrchu) patří rokytnickému panství. Jednoho večera zabloudil v lese panský hajný a přišel sem na vrchol kopce. Poněvadž byl unaven, posadil se a hned usnul. Když se probudil hlukem, uviděl nedaleko od sebe sedět tři sazemi začerněné muže. Silně se ulekl, neboť se domníval, že by to mohli být loupežníci. Ve strachu se utekl ke svaté matce Anně, v záchranu a bezpečí. Potom se odplížil bez dechu po kolenou a ještě vlekl svou pušku. Unikl nebezpečí a za poděkování dal zde nahoře postavit dřevěnou kapli ke cti svaté matky Anny a tato kaple byla později rokytnickým panstvím uvedena do nynějšího stavu. Každoročně se koná v této kapli o svaté Anně bohoslužba a poutníci přicházejí v proudech na tuto lidovou slavnost ze všech stran.

3. Johnova stráň a Johnův kopec

Jedním z nejvyšších vrcholů Orlických hor je Johnův kopec Tetřevce – 1043 m u Velké Zdobnice a Kunštátu a jeho výběžek směrem ke Kunštátu se nazývá Johnova stráň. O vzniku tohoto názvu nám vypráví tato pověst: Před velmi mnoha lety žil v Kunštátu chudý muž jménem Flora Hans. Bydlel v malém domku vedle Prausova mlýna a živil se almužnami a chlebem, který vyžebal. Jednoho dne našli Flora Hance oběšeného na pastvinách Prausova mlýna a jeho chaloupka byla vyloupěna. Nevěřilo se však, že by se sám oběsil a pokládali jednoho muže jménem John jako zločince, který Flora Hanse zavraždil a potom jej na pastvinách pověsil. Ten zpozoroval hrozbu, která se na něj chystá a utekl se ženou a dítětem hluboko do lesů, které se rozprostíraly na kopci, jenž po něm dostal jméno. Zde si postavil chatrč a žil odloučeně se svou rodinou. Tento muž již dříve neměl dobrou pověst, tak vedl svůj dosavadní způsob života dál a živil se pytláctvím. Zvěř střílel nebo chytal do ok a

prodával ji v sousedních místech Reiners (Dušníky), Habelschwertu (Bystřice klodska) a Rychnově, kam ji tajně dopravoval. Jeho žena se prý při sekání trávy oběsila provazem. Ve třicetileté válce tudy měli táhnout švédští vojáci a John prý jich několik zastřelil ze zálohy. Později se zde našli při hledání zlaté rudy zakopané švédské mince, Trest za své spáchané zločiny konečně Johna postihl, neboť jeho nepřátelé jej jednoho dne zahnali dolů do údolí a oběsili jej na bříze u Prausova mlýny.

4. Židovské zákoutí a židovský potok

Když se jde ze Zdobnice přes Čertův Důl do Kunštátu, přijde se do propadliny (průsmyku) horského hřebene a ten se nazývá Judenwinkel a potok, který v propadlině pramení Judenfloss. O vzniku tohoto názvu vypráví pověsti toto. Jeden rokytnický žid jménem Herschel, který obchodoval s peřím, šel v jednom bouřlivém zimním dnu z Kunštátu do Zdobnice a přišel také do této propadliny. Vysílen klesl na cestě, zmrzl a sníh pokryl jeho mrtvolu. Dlouhý čas nikdo nevěděl, kde se žid ztratil. Když na jaře roztál sníh, našli zde nahoře v propadlině židovu mrtvolu a v potoce ležel pytelnaplněný peřím. Od této doby nazývají prohlubeň Judenwinkel a potok Judenfloss.

5. Bodenkreuz u Velké Zdobnice

Pozemkový, půdní kříž. Cestou z Velké Zdobnice rovnou přes kopec do Kunštátu přijde se v lese k dřevěnému kříži lidově nazývanému Bodenkreuz. Tam mělo být podle pověsti pochováno 5 rakouských jezdců ze sedmileté války. Jeden z nich prý nenašel v hrobě klid a zjevoval se mnohokrát lidem sbírajícím borůvky a hledajícím houby. Jednou se zjevil jedné staré ženě, která sbírala klestí. Kolem poledne byla žena blízko tohoto kříže. Náhle měla pocit, jakoby za ní někdo stál. Obrátila se a uviděla před sebou stát bojovníka. Byl oblečen do starého vojenského kabátu, starých látkových kamaší se žlutým řemením na prsou a vysokou čepicí na hlavě. Bojovník se díval na ženu mlčky s prosebným pohledem. Ta však byla leknutím ztuhlá, nemohla se pohnout ani promluvit. Osamělý bojovník popošel k ní blíže a podíval se na ní znovu prosebným a naléhavým pohledem. Tu se konečně vzpamatovala z ochromujícího leknutí a otočila se k vojákovi, ten však zmizel. Rychle popadla otep klestí a spěchala s ní domů. Cestou ji napadlo, že ji asi chtěl voják požádat, aby vysvobodila jeho duši nenalézající klid. Přicházela později ještě častěji na toto místo, avšak vojáka již nikdy nespatriila.

6. Čertovy kameny u Velké Zdobnice

Cestou z malé Zdobnice před Abeldberg do Kunčině Vsi setká se člověk s více velkými skalními bloky u cesty, které leží v řadě a mají v sobě díru, jako kdyby zde byly vytlačeny články řetězu. O těchto kamenech se v lidovém podání zachovala tato pověst: Jeden mlynář ve Velké Zdobnici, mlynář Schnabel uzavřel spojení s čertem a udělal s ním sázku. Čert chtěl jednoho rána od jednoho kohoutího zakokrhání do druhého přemostit údolí zdobnického potoka. Jednoho rána se dal po prvním kohoutím zakokrhání do práce a nosil na zádech doprostřed údolí nadměrné veliké kameny. Tu byl čert při své práci překvapen a nechal kameny spadnout tam, kde jsou ještě vidět a jsou na nich vidět díry od článků čertem použitého řetězu. Ve skutečnosti byly tyto díry vyvrtány pro odstřel kamenů.

7. Strašidlo v Gabel-mühle, vidlicový mlýn

Mlynář, který bydlel v Gabelmühle, měl čarodějnickou knihu. O jedné neděli byl mlynář s rodinou v kostele a doma zůstal jeho mlynářský pomocník sám. Zvědavý mlynářský pomocník našel čarodějnickou knihu a četl si v ní. Tu vlétl do místnosti černý havran a při každém obrácení stránky vždy přilétl nový havran, takže ptáci naplnili místnost a mlýn a všechno sežrali. Mlynářský pomocník dostal strach a nevěděl si rady. Naštěstí přišel mlynář z kostela. Nasypal havranům čtvrtku prosa do jejich krákání a rychle četl v čarodějnické knize pozpátku. Tak zmizel ze mlýna jeden havran po druhém.

8. Kozel jako znamení

Jednoho dne přišel do Kunčiny Vsi nějaký řemeslnický tovaryš a protože již byl večer, hledal nocleh, aby zde mohl přenocovat. Nemohl však žádný najít. Šel kolem jednoho selského dvora a uviděl otevřenou stodolu. Vklouzl dovnitř, vylezl po žebříku nahoru na trámovi, na patro, a udělal si ve slámě příhodné lože. V noci najednou uslyšel, jak se dveře stodoly otvírají a dovnitř vstoupil sedlák. Nesl lucernu, motyku a lopatu a chystal se vykopat v mlatě díru. Když s tím byl hotov, vyšel ven a přišel znovu s ošátkou plnou dukátů, kterou schoval do díry. Poněvadž díra nebyla ještě plná, vyšel sedlák s ošátkou znovu ven, aby přinesl dukáty. Tovaryš rychle slezl dolů a naplnil si čepici plnou dukátů a hned se vrátil do své skrýše. Brzy přišel sedlák zpět s koňskou dekou plnou dukátů a vysypal je do díry a nesl ještě jednu ošátku. Znovu sestoupil tovaryš dolů, aby si opět naplnil čepici dukáty a spěchal znovu do své skrýše. Když sedlák do díry vyprázdnil třetí ošátku s dukáty, zakryl díru zemí a pevně udupal podlahu nohama. Potom přivedl černého kozla, postavil jej na místo a zvolal: „Satane, přijď sem, předávám ti peníze, a když nepříjde nikdo s černým kozlem, nevydávej peníze.“ Potom opustil sedlák s kozlem stodolu. Brzy ráno se tovaryš s penězi zvedl a pryč, aby nebyl viděn. Mnoho let chodil světem sem a tam vesele s penězi, dokud je nespotřeboval. Pak myslel na to vrátit se znovu do oné vsi, kde tehdy přenocoval. Když tam přišel, šel také do zmíněného selského statku, kde přenocoval. Sedlák již zemřel a jeho syn převzal hospodářství. Stěžoval si, že se mu špatně daří a že v domě nemá žádné peníze, aby mohl platit nejnutnější vydání. Přitom lidé říkali, že jeho otec v domě zahrabal peníze. Tovaryš řekl mladému sedlákovi, že by mu pomohl k zahrabaným penězům, jestliže mu z nich dá polovinu. Že má raneček, který všechno ví a také může najít místo, kde leží poklad zakopán, neboť kdo poklad vykope, předá jej čertu a řekne přitom průpovědku nebo označí poklad nějakým předmětem. Kdo zná průpovědku, neboli zařikávadlo, nebo předmět, kterým je poklad označen, může poklad mít. Kdyby tedy mladý sedlák chtěl tovaryši dát polovinu zakopaného pokladu, pomůže mu k němu. Mladý sedlák slíbil rukou dáním dát tovaryši polovinu pokladu, jestliže jej najde. Tovaryš vzal svůj raneček do rukou, třikrát na něj zaklepal a držel na něm ruku. Po chvíli řekl mladému sedlákovi: „Poslyš bratře, poklad je ve vašem domě, ale musíme mít černého kozla.“ Sedlák kozla opatřil a večer se odebrali sedlák s tovaryšem a zvířetem do stodoly. Tovaryš kozla postavil na místo, kde byl zakopán poklad a potom řekl: „Satane, přijď a vydej mi poklad, protože zde stojím s černým kozlem jako znamením.“ V tomtéž okamžiku vyletěl kozel takovou silou na protější zeď, že se krev rozstříkla po celé stodole a ubohé zvíře leželo mrtvé. Poklad však ležel před nimi otevřený a oba si jej rozdělili.

9. Skřítkové v rudých (těžních) dírách

V dřívější době kopal mnoho lidí na jednotlivých místech Orlických hor při hledání zlatých a stříbrných rud a ještě dnes je možno vidět takové rudné díry. Takové díry se nacházejí před hřebenem Orlických hor, když se jde od Velké Zdobnice přes Dříš do Černé Vody a Nové Vsi. Také jeden muž z Velké Zdobnice jménem Komma Andres prý kopal zlatou rudu a při tom mu měli pomáhat malé mužíčkové neboli skřítkci. Po jeho smrti však zmizeli a nikomu se

již neukázali, přesto však ještě dnes o půlnoci je v těchto rudných dírách slyšet klepání kladívek. A o květné neděli, když zvoní zvony k bohoslužbě, jsou otevřené poklady skřítků na několik minut k vidění. Kdo má štěstí, může si z pokladu vzít.

10. Potopené město

Když se Slované osvobodili z avarského jařma a založili velkou slovanskou říši, vybudovali mnoho opevněných měst. Jedno takové město bylo také vybudováno na hřebenu mezi Velkou Zdobnicí a Kunštátem. Dnes je toto místo zarostlé nízkým jehličnatým porostem, bažinaté a na některých místech pokryté vodními tůňkami. Zde nahoře nezazpívá pták a na pochmurném místě země vládne tajemné ticho. Podle pověsti měli být obyvatelé tohoto města velmi majetní, přece však byli, ačkoliv žili v přebytku, proti svým bližním bezohlední a tvrdí. Tato špatná vlastnost prý přivedla město k zániku. Jednou totiž přišel nějaký muž, který cestoval do Polska tímto městem a prosil o nocleh. Byl však přede všemi dveřmi odmítnut a s rozhořčením předpověděl městu zánik a řekl, aby se při své zpáteční cestě až sem přijde, najde zde místo kvetoucího města bažiny. Obyvatelé města se této řeči posmívali a dále hýřili v přebytku, aniž by svým bližním v něčem pomohli. Jedné noci se naplnila poutníkova věštba. Za hromového rachotu se otevřela země, město se propadlo do hlubiny, podzemní vody otevřely svá stavidla a zničily všechno živé a všechno, co lidské ruce vytvořily. Při stavbě panské cesty byly nalezeny zbytky bývalého města. Také byly vykopány zvony a jeden z nich se prý ještě nachází v kostele ve Velkém Uhřínově.

11. Stenzlův hrad u Velkého Uhřínova

Nedaleko od Tisovce u Velkého Uhřínova stál před mnoha lety hrad, jehož zříceniny jsou zcela zakryty zemí, přesto jsou ještě na místě valů a příkopů v zemi vyvýšeniny a prohlubně. Podle vlastníka tohoto pozemku se hradní zřícenina nazývala Stenzelburg. Historický název hradu byl Hlodný. Byl podle historických zpráv již ve 14. století zříceninou. Poslední zbytky zdí byly zbourány při stavbě silnice v údolí Bělé a použity. V tomto hradě bydlel před mnoha staletími rytíř, který měl dceru. Ta byla velmi zbožná a prokázala lidem mnoho dobrých skutků, proto jimi byla považována za anděla. Její otec byl opakem a vedl se svými spolukumpány zhýralý život. Byl to loupežný rytíř, přepadal pocestné a kupce na zemské silnici se svými loupežnickými druhy olupovali je a vrhali je do vězení. Lidé rytíře proklínali. Jeho dcera mírnila a těšila bolesti a rány ubohých a oloupených ze zády svého otce a přitom jim tajně podstrkovala různé dárky. Jeden slovanský kníže, k jehož zemi hrad patřil, udělal pustému řádění konec, rozbořil loupežnický hrad a dal loupežného rytíře i s jeho pomocníky oběsit. Zbožná dcera opustila s jednou služebnicí zemi a více se již o ní nebylo slyšet. Podle pověsti je v základech hradu zakopaný poklad. V noci z Velkého pátku na Bílou sobotu je zasutá brána otevřená a je možné zevnitř vynést poklad. Dva muži ze zdejšího okolí se tedy odebrali v noci mezi zmíněnými dny na Stenzelburg a našli tam skutečně otevřenou skálu. Jeden z mužů vešel dovnitř, zatímco jeho společník na něj čekal a trvalo to příliš dlouho. Konečně po dlouhé době se očekávaný znovu objevil ve vstupu do skály, ale bez zlata. Byl mrtvolně bledý a zcela vyděšený. Na všechny otázky setrval ve vytrvalém mlčení. Ve spěchu, jakoby prchal, táhl svého druha pryč od tajného místa, neví se, co nešťastný muž viděl v podzemním prostoru. Od této doby se již nikdo nepokusil vyzvednout poklad pod hradem.

12. Hrad Klečkov a zlaté dítě

V údolí Bělé se zvedá na pravém břehu toku řeky proti klečkovskému mlýnu a myslivně vysoko v lese ponurá na třech pahorcích se rozprostírající zřícenina hradu Klečkov, jehož zbytky zdí však již zmizely. Byl to hrad o velké rozloze s předhradími. Patřily k němu železné hamry a sklářské hutě. ve třicetileté válce, ne-li již dříve, byl hrad pobořen, neboť dějiny o něm nedovedou říci nic přesného. V základech tohoto hradu, z něhož bylo také mnoho kamenů odvaleno ke stavbě silnice v údolí Bělé, má podle pověsti ležet zakopáno zlaté dítě. Je to začarované dítě ženy posledního rytíře, která prý byla velmi lakomá. K potrestání za její touhu po zlatě prý její jediné dítě, které zbožňovala, bylo jedním odmítnutým prosebníkem prokleta. Toto zlaté dítě bylo uschováno v pokladnici hradu a při jeho zničení zasypáno troskami zdiva. Již mnozí je hledali, avšak vždy bohužel marně.

13. Švédské hradby a strážní pahorek u Velkého Uhřínova

Naše krajina byla ve třicetileté válce často dějištěm tažení vojenských jednotek a bitek. Jeden velký oddíl Švédů přicházející ze Slezska se zakopal na jednom opevněném kopci v blízkosti nynější Bukové u Velkého Uhřínova. Na východním svahu údolí Meziny nebo Kačerova možno ještě dnes vidět někdejší švédské opevnění, které je známé pod názvem „šance“. Dům tam stojící se nazývá „Schanzenhaus“ a v něm bydlící ševcovský mistr „Schanzenschuster“. Silnice, která vede k Velkého Uhřínova jihozápadním směrem do Kvasiny a přes Lukavici do Rychnova je postavena přes tři pahorky, které se nazývali strážní pahorky. Tam prý měly císařské oddíly zřízeny stanoviště protiopevněným Švédům.

14. Solná panna

Na Arnoštce (Anenský vrch), která je vysoká přes 996 m vyvěrají napovrch v západním výběžku Arnoštky mnohé prameny s čerstvou čistou vodou. Mauschwitzův pramen, který byl nalezen příslušníky rokytnického panství na jednom lovu, kyselý pramen, dále pramen, který podle tvrzení starého hajného má obsahovat rádiu a nad nímž také při temnější noci se pozoruje světelný jas a potom podle lidové pověsti z počátku 19. století, velmi často zmiňovaný slaný pramen. Všechny tyto prameny potom tvoří na lesní cestě 7 potůčků, tzv. Mauschwitzův potok nebo hraniční potok. Koncem 18. století byl v krajině ještě prales. Jen dřevorubci a uhlíři začali zalesnění prosvětlovat a postavili si v lesním údolí u potoků dřevěné chaty jako obydlí pro rodiny. Obydlí lesních dělníků však byla vybavena ještě chuději. Čtyři stěny vynechány a jen střecha z tyčí pokrytá hlínou a kůrou stromů sloužila jako přístřeší a jako ložnice. V lesní mokřině jako tábořiště. Tento prostor složil také jako kuchyně a jako nádobí na vaření postačil hrnec nebo miska, postavily se na oheň z uhlí na podlaze uprostřed prostoru. Téměř denním jídlem byla polévka z vody a brambory. Škubánky z ječné mouky byly pro pochutnání a přišly na stůl jen o nedělích. Stolem byl kmen stromu. K těmto osamělým chatám nevedla ani silnice jen průjezdná cesta vedle železné huti. Uhlí museli na den cesty vzdálené železné huti ve Skuhrově dopravovat na posuvných vozících po dřevem pokrytých stezkách a poražené bylo s námahou v zimě svezeno až ke břehu potoka. Když potom na jaře tálo a nastala velká voda, bylo pokácené dřevo pomocí sochorů s háky dopraveno po vodě až k ústí Labe. Tuto práci museli konat tehdejší obyvatelé jako robotu pro panství. Taková přeprava si vyžádala 4-5 dnů. Dokud byla voda dosti silná, muselo být provedeno splavování. Pak zase došlo k pálení uhlí. Lesní lidé prožili často mnoho týdnů stále a spokojeně aniž by se mohli sejít s jinými lidmi. Jen, když docházely potraviny, muselo se jít hodiny dlouho do vzdálených míst, aby se obstaralo nejnnutnější. Smutné byly dny obyvatel, když ke kruté zimní době po silném sněžení byla cesta zasněžená a neprůchodná a potraviny došly. Uhlíři si rádi zřizovali chaty v blízkosti pramene. Jeden uhlíř jménem Köhler Hons postavil svou chatu u slaného pramene, pracoval v blízkosti se svým synem mezi lidmi zvaný

Köhler Honsa Nacke. Otec a syn přišli také jednou do stavu, že jim došly zásoby jídla a zůstal jim jen kousek chleba k večeři. Otec měl starost, ale syn jej těšil a řekl: „Z kousku chleba si uděláme k večeři polévku z vody a brzy ráno přineseme zase potraviny.“ Otec na to řekl: „No jo, nemáme však žádnou sůl.“ Syn odpověděl: „Ono to bez soli také půjde.“ A stalo se. Večer udělali oheň, přinesli z blízkého pramene vodu a připravili polévku z vody bez jakékoli přísady. Při jejím jídle se otec se synem na sebe udiveně dívali, neboť polévka chutnala jako osolená a každý z nich věděl, že žádnou sůl do polévky nedali. Věc se jim zdála podivnou. Po skončení práce prohlédli ještě jednou kouřící mlíře, potom se oba uhlíři posadili před vchod do chaty a povídali o události týkající se osolené polévky z vody. Měsíc v úplňku svítil jasně mezi vrcholky stromů a jen pramen přerušoval lesní ticho. Náhle oba spatřili něco jako svítící jiskry nad pramenem vystupující ve velkém množství, byly stále hustší a vytvořily ženskou postavu v bílém šatě s černou obrubou, která uhlíři kynula. Otec a syn se zjevení ulekli a pokřičovali se. Potom srdnatě vzali do ruky pohrabáče a přiblížili se k postavě, která se vznášela nad pramenem. Po slovech „My a všichni dobří duchové chválíme Pána Boha“, přešla ženská postava k řeči a řekla měkkým hlasem: „Tato krajina je bohatá na nerosty a léčivé prameny, rovněž nezbytná sůl je zde k nalezení ve velkém množství. Kvetoucí místa zde vzniknou s úspěšnými živnostmi, ale teprve potom až budu vysvobozena z mého postavení. Jste schopni mne vysvobodit, když uděláte to, co od vás žádám. Udělejte to, tak budu vysvobozena. Stanete se šťastnými a celá krajina dojde blahobytu. Tu řekl starý uhlíř: „No, co mám tedy udělat?“ Na to řekla ženská postava: „Zapalte zítra v noci velký oheň, já se potom znovu objevím, ale v jiné podobě, strčte mne do ohně a potom budu vysvobozena a vám se dostane štěstí.“ Po těchto slovech se postava rozplynula jako do svítících jisker a zmizela nad pramenem. Nato šli uhlíři do chaty. Avšak posilující spánek se nechtěl dostavit. Hovořili o zvláštním zjevení, o jeho žádosti, o úkolu příštího večera a o obrácení jejich bytí k lepší budoucnosti. Teprve příštího rána mysleli na to, že jsou bez potravin. S pytlem na zádech se vydal uhlířům syn na cestu do blízké vesnice. Starý uhlíř se dal s prázdným žaludkem do práce a posílil se napitím z tajemného pramene. Nanosil do blízkosti pramene velkou hromadu dřeva, aby večer mohutným ohněm mohli uskutečnit osvoboditelský čin pro bílou paní. Mezitím se vrátil domů syn s potravinami a připravil jídlo. Bylo to dvojí jídlo. A poněvadž to byl den plný událostí, byly škubánky k polévce. Po skončení oběda si dali po probdělé noci popolední spánek. Mezi různými pracemi proběhlo odpoledne a přišel osudný večer. Měsíc svítil opět na vrcholky stromů. Vládlo hluboké lesní ticho, jen zurčení pramenu bylo slyšitelné, jen trochu silnější než předcházející večer. Začala noc a měsíc se zatemnil. Uhlíř myslel, že již je čas zapálit hranici dřeva. Stalo se tak a plameny šlehalo do výšky a zbarvily oblohu do planoucí červeně. Tu se strhnul orkán, který ohýbal vrcholky stromů téměř až k zemi a celý les byl jako moře ohně. Náhle přišel k oběma uhlířům netvor s rozevřeným jícnem. Uhlíři plni očekávání ozbrojeni tyčemi zaujali místo v blízkosti ohně. V prvním okamžiku šli s tyčemi proti netvoru, aby jej postrčili do ohně. Když však nechtěl ustoupit a šel na uhlíře, aby jej uskrtil, padl na ně panický strach. Odhodili tyče a ubíhali do chaty, jejíž dveře uzavřeli. Po nějaké době se bouře utišila a znovu vyšel měsíc. Uhlíři se odvážili vyjít z chaty a viděli, že obluda zmizela, a když pohlédli k prameni, uviděli nad ním znovu jako minulý večer zářící jiskry a objevila se stejná panna a kynula oběma uhlířům. Potom řekla plačtivým hlasem: „Vaše odvaha nejde tak daleko udělat to, o co jsem vás žádala, abyste mě vysvobodili, lepší budoucnost vaše a celé krajiny je nyní daleko pryč. Přece mám však pro budoucnost naději na osvoboditele. Zde poroste strom a z jeho prken bude vyrobena kolébka první dítě, které bude v kolébce, bude můj vysvoboditel a zakladatel štěstí pro lepší budoucnost obyvatel této krajiny.“ Nato zjevení znovu zmizelo. Uhlíři si činili mnohokrát výčitky pro svůj nedostatek odvahy. Tato pověst o solné panně, jak bylo nazváno bílé zjevení a v slaném prameni, se v kraji zachovalo.

15. Bezhlavý jezdec

V krásné aleji, která prochází panskými poli od rokytnického pivovaru až k 1 hodině vzdálenému panskému dvoru stojí asi 20 minut vzdálené již několik století staré lípy, z nichž jeden kmen je zcela dutý. Tyto lípy jsou známé pod názvem „das erste und zweite Gründel“ (prvý a druhý piskoř, mřínek, kapr, pulec, kříz?) a jsou v noční době velmi obávané. Byl totiž v dřívějších dobách na rokytnickém panství zaměstnán zlý úředník, který jednal nemilosrdně se sedláky a zemědělskými dělníky, nadával jim a bil je jezdeckým bičíkem. Dával sedlákům, jestliže nepřišli včas do roboty, vyplatit kruté rány holí, dokonce je nutil pracovat na poli na den sv. Anny, kdy rokytnická obec slavila svátek. Přitom přišla velká bouřka, hrozný víchř převrátil jeden vůz naložený obilím, blesk rozštípl jeden strom a vyvrácený strom při pádu potloukl dva koně. Avšak místo činit pokání a aby šel do sebe zlý úředník nadával a klel ještě více než předtím a ještě více trápil ubohé dělníky na polích. Tu se přiblížila hodina jeho smrti, a když zemřel, lidé tvrdili, že zlý úředník nemá v hrobě klidu a projíždí o půlnoci alejí velkým tryskem. Jednou jeden rokytnický obyvatel jmenoval se Fridrich, který nechtěl věřit povídání o nočním rytíři, uzavřel se svými přáteli v hospodě sázkou, že půjde ve 12 hodin v noci alejí. Když se o půlnoci alejí blížil k první Grundli, uviděl skutečně stát u stromu koně. Fridrich se ulekl tak silně, že nedovedl později říci s jistotou, zda na koni seděl jezdec nebo ne. V tomtéž okamžiku skočilo mu něco vzadu na ramena a tížilo jej jako metrakové břemeno. V bezmezném úleku spěchal nyní Fridrich ke konci aleje a zde se vyčerpán zhroutil. Jakým způsobem potom přišel domů, nedokázal později vypovědět, musel však mnoho týdnů ležet v posteli a nikdy nevstoupil znovu do aleje. Podruhé šel jeden muž z Rokytнице, jmenoval se Purkgrabke, poněkud pozdě v noci z Hamernice domů. Protože byla velká tma, zabloudil a sešel z pravé cesty. Když půl hodiny bloudil kolem dokola, ocitl se najednou před Grundlalinda a uviděl přijíždějícího jezdce. Leknutím zůstal jako zakletý stát na místě a jako vítr projel jezdec kolem něho. Když se Purkgrabke vzpamatoval ze svého leknutí a chtěl jít dále, cítil na ramenu břemeno těžké jako cent. Strach jej hnal dopředu, ale čím dále, tím těžší se stávalo břemeno na jeho ramenech, takže došel do Rokytнице zalitý potem. Když s námahou klopytal přes náměstí, tloukly věžní hodiny dvanáct a již necítil tíži břemene. Také v Rokytnici i v širém okolí známý a již nyní dlouho zemřelý ranhojič z Velké Zdobnice šel jednou kolem půlnoci z Rokytнице domů zmíněnou alejí. Tu uviděl jezdce bez hlavy přijíždějícího proti sobě. Bez leknutí, jakým byl Jäkel, vyslovil zaklínací formuli „my a všichni dobří duchové chválíme Pána Boha“ a tím zaklel bezhlavého jezdce na věčné časy mezi lípy. Od této doby bezhlavého jezdce nikdo neviděl. V Nebeské Rybné žila již opravdu stará matička, která každou sobotu chodila s krosnou na zádech do Rokytнице k pekaři, aby tam nakoupila housek, s nimiž potom v Nebeské Rybné chodila dům od domu a znovu je prodávala. Krátkou dobu po události se shora uvedeným rokytnickým Fridrichem probudila se zmíněná paní o jedné noci z pátku na sobotu, podívala se na nástěnné hodiny a viděla, že zůstaly stát. V domnění, že bude brzy ráno, vstala a šla do Rokytнице, aby nepromeškala čerstvě napečené housky. Když však přišla do blízkosti aleje, tloukly hodiny na věži rokytnického kostela teprve 12 hodin. Sice neviděla obávaného bezhlavého jezdce, ale uslyšela ve stromech silné šumění a hučení a její koš na zádech se stal najednou tak těžkým, že se mohla vléci dále jen s velkou námahou. Za stálých modliteb došla polomrtvá do Rokytнице. Vzbudila pekaře a vyprávěla mu, že pravděpodobně nesla v koši alejí zlého úředníkova ducha. Byla tak zesláblá, že musela u pekaře zůstat několik dnů. Když se znovu poněkud zotavila, vrátila se zpět domů, nemohla však již provozovat obchod s houskami a brzy potom zemřela.

16. Pustý zámek

Před mnoha staletími stál podle pověsti v Suché, tj. les mezi Rokytnicí a Žamberkem, který zpustl a ještě dnes se nazývá místo, kde stál, Pustý zámek. Pod troskami tohoto zámku hluboko v zemi se prý nalézá mnoho tun zlata a kdo chce, může si je odtud přinést. Když totiž začíná nové století, zvoní a zvoní v hoře zvoneček a ta se otevře a zůstane otevřena tak dlouho, pokud je slyšet zvonění zvonečku. Jednou přišla chudá žena se svým dítětem, aby si také z hory odnesla zlato. Když se nyní hora otevřela v určenou hodinu, posadila matka dítě, spěchala dovnitř do hory, přinesla si zástěru plnou zlata a ukryla je mimo horu. Potom šla do hory podruhé a vzala dítě s sebou. Posadila je na zem, naplnila si zástěru zlatem a vyběhla ven, avšak bez dítěte, neboť chtěla vejít pro zlato do hory potřetí. Když však vyšla z hory, uslyšela, že zvoneček přestal znít. Hora se uzavřela a ubohá žena již nemohla ke svému dítěti. Hlasitě naříkala a činila si výčitky. Plna zármutku a bolesti se vrátila zpět domů. Když uplynul rok, šla ubohá žena ve stejnou hodinu a našla horu otevřenou. Spěchala dovnitř a našla ke svému překvapení a velké radosti své dítě živé a zdravé. Rychle jej vzala do náručí, spěchala plná radosti s ním domů bez další touhy po zlatě.

17. Strašidelný duch

Pamětní kniha lesní správy v Říčkách se zmiňuje k strašidelnému duchu a záhadách v domě sedmdesátiletého Maxe Priesela č. p.162. Jeho syn, manželka a děti byli v 9 hodin odpoledne vystrašeni silným bušením na půdě, zvenku na roubení a dveřích. Tajemného původce nespatriili. Na půdě byl nepořádek a všechno přeházeno jakoby zde řádil vandal. Totéž se opakovalo příští den a následující dny s velkou intenzitou. Neviditelný démon otevíral a zavíral s hlukem domovní dveře. Dveře u kozího chlívku vytrhány odhozeny a zahrazeny haraburdím a vědrem vody. Stůl ve světnici spolu se židlemi se nadzvedávali zouvák klouzal jako ještěrka přes celou světnici. Prádlo namočené v kamenné nádrži před vstupem bylo rozházeno kolem stavení. Stařec Priesel tagits 75 baronů putanihli o dalších záhadách, tak se jeho lůžko samo nadzvedávalo působením neznámých sil a tak je ráno často probouzel pod převrácenou postelí. „Zajímavé je“ konstatuje kronikář „že neznámé síly řádily mezi 7 a 11 hodinou dopoledne, zatímco v nočních hodinách byl naprostý klid. Čili strašidlo „Helsentags geister spuck, duch bílého dne“ provádí svá kouzla v dopoledních hodinách tyto dréky zbuzovaly značnou pozornost sousedů v Říčkách. Pana faráře volali manželky fočta Františky Penkavové, která byla přímou svědkyní seancí a jiní. Všichni potvrzují pohyb a posun předmětů v domě, židle se zkracovaly, podnožka bruslila světnicí, plechová krabíčka vzlétla ze stolu a z ní se sypaly zápalky. Prostě div divů a tajemných sil. Až z prlíška přicházeli zvědavci, ale neměli štěstí, že by duch nesnášel tyto cizince, předvídaje léta budoucí. Nakonec tyto poutě za poznáním končili bitkami mezi návštěvníky a místní chasou v hostinci pana Halcicha Pan farář nezvedl ze Zdobnice fary bodával v kruhu hospodských přátel, že dle „křesťanské mystiky von Gorge“ Z roku 1840 se podobné události a jevy se stávali na různých místech naší planety. V nové katastrální mapě Říček je názvem „Strašidelný mlýn“ označována chalupa č.p. 139 pana Cimického bývalý mlýn. Eldorado strašidla bylo o 200 m výš pod lesem